

Advies van de Brusselse Raad voor Dierenwelzijn 21/06/2018

Erkenningsprocedure voor occasionele kwekers van katten en honden

In het kader van het Kattenplan, om de populatie van zwervkatten te beperken, moet iedere katteneigenaar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) vanaf 1 januari 2018 zijn kat laten steriliseren voor deze een leeftijd van 6 maanden bereikt¹. Hierbij worden enkel uitzonderingen gemaakt voor erkende kwekers.

Kwekers van honden en katten moeten volgens de huidige wetgeving (KB van 27 april 2007)² worden erkend vanaf dat deze meer dan 2 nestjes per jaar willen kweken. Men kan een erkenning bekomen als hobbykweker (die tot 10 eigen nestjes per jaar mag verhandelen), professionele kweker (die per jaar meer dan 10 eigen nesten verhandelt) of kweker-handelaar (die ook nesten van andere kwekers mag verhandelen). Bij de sterilisatieverplichting voor katten wordt echter geen rekening gehouden met de occasionele kwekers (die in feite beschouwd worden als particulieren) die zonder erkenning door de sterilisatieverplichting niet langer kunnen kweken. Een deel van deze occasionele kwekers betreft echter kwekers van (soms zeldzame) raskatten die - vanuit liefhebberij van het ras eerder dan vanuit commercieel oogpunt - graag een zeer beperkt aantal nestjes willen kweken en grootbrengen in een huiselijke omgeving. Er wordt echter verwacht dat een kleine minderheid de moeite zal nemen om de procedure te doorlopen om een erkenning als hobbykweker te bekomen. Deze procedure en de bijbehorende erkenningsvoorwaarden zijn immers relatief zwaar voor vele particulieren.

Voor honden stelt het probleem van zwervende dieren zich in België veel minder, en geldt er dus geen sterilisatieverplichting. Toch kan het, vanuit het oogpunt van traceerbaarheid van de kweek en de verkoop, ook voor honden interessant zijn om alle kwekers (ook occasionele kwekers) te laten registreren of erkennen. Dit is voor overheden informatief indien zich problemen zouden ontwikkelen, bijvoorbeeld i.v.m. illegale handel in (niet zelf gekweekte) puppy's via "zogezegde" occasionele kwekers (in "zogezegde" familiale omstandigheden). Indien alle kwekers erkend zouden moeten zijn, zouden zij ook allemaal verplicht kunnen worden om hun erkenningsnummer te vermelden in publiciteit met oog op de verkoop van hun dieren. Net als bij kattenkwekers, is de huidige erkenningsprocedure voor hobbykwekers van honden echter relatief zwaar.

De huidige erkenningsprocedure voor hobbykwekers is niet enkel zwaar voor de kandidaat-kwekers, maar betekent ook een belangrijke administratieve last voor de instantie die de erkenningsaanvragen beoordeelt (Leefmilieu Brussel in het BHG). Deze moet immers een controlebezoek ter plaatse uitvoeren. Onder meer daardoor is de (maximum)termijn voor het afleveren van de erkenningen 4 maanden na ontvangst van volledig aanvraagdossier (KB van 27 april 2007)².

Omwille van bovenstaande redenen pleit de Brusselse Raad voor dierenwelzijn (de Brusselse Raad) voor de invoering van een aparte erkenningsprocedure voor occasionele kwekers van katten en honden, die administratief minder zwaar is dan de erkenningsprocedure voor hobbykwekers. In het Waals gewest (WG) werkt men sinds mei 2017 met een dergelijke "light" erkenning voor occasionele kwekers van katten.

¹ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 13 juli 2017 houdende wijziging van het koninklijk besluit van 3 augustus 2012 betreffende het meerjarenplan voor de sterilisatie van huiskatten

² Koninklijk besluit van 27 april 2007 houdende de erkenningsvoorwaarden voor inrichtingen voor dieren en de voorwaarden inzake de verhandeling van dieren

De erkenningsvoorwaarden worden hierbij bepaald door het Besluit van de Waalse regering van 11 mei 2017 tot wijziging van het KB van 27 april 2007. De Brusselse Raad heeft de principes en erkenningsvoorwaarden voor occasionele kwekers in het WG bestudeerd, en besproken welke principes en voorwaarden men al dan niet dient over te nemen in de procedure voor erkenning van de Brusselse occasionele kwekers.

De Brusselse Raad wil een erkenningsprocedure die op enkele punten minder "licht" is dan de Waalse erkenningsprocedure:

Voor katten

- De erkenning als occasionele kweker van katten moet voorbehouden zijn aan kwekers van raskatten. Raskatten zijn katten die beschikken over een stamboom, die gefokt werden door een erkende fokker en onder toezicht van een erkende fokvereniging voor katten. Het ras of de rassen gehouden door een occasionele kweker moet voorkomen op een lijst van rassen die erkend zijn door een erkende fokvereniging, namelijk de lijst actueel gedefinieerd door de "Fédération Internationale Féline" (F.I.Fe), met uitzondering van
 - de huiskat , gedefinieerd (hoewel de kweek niet is toegestaan) door F.I.Fe als bestaande uit twee verschillende types, namelijk de Langharige Huiskat (House Cat Longhair, HCL) en de Kortharige Huiskat (House Cat Shorthair, HCS). Deze laatste types zijn niet gelijk aan de Europese Korshaar (European, EUR), dewelke volgens F.I.Fe wel een erkend ras is waarmee kweken is toegestaan (mits de kat beschikt over een stamboom). De Brusselse Raad wenst dat er rekening wordt gehouden met de toekomstige wijzigingen van deze lijst van F.I.Fe.
Het statuut van occasionele kweker mag niet beschikbaar zijn voor de huiskat (een kat zonder stamboom, waarvan de ouders meestal onbekend zijn, of die ontstaan is uit een niet toegestane kruising tussen verschillende rassen), waarvoor, als onderdeel van het Kattenplan, geen uitzonderingen worden toegestaan op de sterilisatieplicht,.
 - Bengalen van generaties F1-F4. In een apart advies (eveneens van 21/06/2018) adviseert de Brusselse Raad een verbod op het houden (en kweken) van hybride katten, met uitzondering van Bengalen van generaties F5 en verder. Ook F.I.Fe verbiedt de fok met generaties F1-F4, hoewel ze de Bengaal wel als ras erkent.
- Elke occasionele kattenkweker mag maximum 2 verschillende rassen houden en kweken.
- De Brusselse Raad benadrukt wel dat er aandacht moet zijn voor het behoud van de genetische variabiliteit en gezondheid en het vermijden van welzijnsproblemen in de algemene populatie van raskatten. Kwekers (inclusief occasionele kwekers) en eigenaren van raskatten moeten gesensibiliseerd worden over erfelijke gebreken ten gevolge van overdreven rasselectie. De Brusselse Raad merkt eveneens op dat, als de mogelijkheid om als "particulier" (occasionele kweker) te kweken met raskatten op termijn zou leiden tot te veel gezondheids- en welzijnsproblemen, de wetgeving opnieuw moet aangepast worden. Dit moet mee geëvalueerd worden bij de toekomstige evaluaties van het Kattenplan.

Voor honden

- Elke occasionele hondenkweker mag maximum 2 verschillende rassen, 1 ras en 1 kruising of 2 kruisingen houden en kweken.

- Aansluitend bij het voorgaande punt (alsook het eerste punt van de voorgaand paragraaf , “voor katten”), merkt de Brusselse Raad op dat artikel 19 § 3 van KB van 27 april 2007 bepaalt: *“Het fokken door het kruisen van verschillende rassen is verboden behoudens uitzonderingen die schriftelijk toegestaan werden door de Minister op advies van de Raad voor Dierenwelzijn of van de maatschappijen ter verbetering van de honden- en kattenrassen.”* Dit verbod is echter in praktijk voor honden “dode letter”, gezien in heel België vele rassen van honden courant gekruist worden, zonder bovengenoemde schriftelijke toelating. De Brusselse Raad is zich hiervan bewust en wenst althans voor honden geen einde te maken aan deze praktijk.
- Onder rashonden worden begrepen: honden die over een stamboom beschikken die gefokt werden door een erkende fokker en onder toezicht van een erkende fokvereniging voor honden. Het ras of de rassen gehouden door een occasionele kweker moet voorkomen op de actuele lijst van rassen die erkend zijn door de « Fédération Cynologique Internationale » (FCI). De Raad wenst dat er rekening wordt gehouden met de toekomstige wijzigingen van deze lijst van de FCI.

Voor katten en honden

- Regelmatige visites door een contractdierenarts moeten ook voor occasionele kwekers verplicht zijn.
 - De beheerder moet dus een contract afsluiten met een erkende dierenarts en dit contract bij het aanvraagformulier voor de erkenning voegen (overeenkomstig art. 6 en art. 2§2 van het KB van 27 april 2007).
 - Visites door de contractdierenarts moeten minder vaak uitgevoerd worden dan bij hobbykwekers (trimestrieel, dus 4 keer per jaar). Voor occasionele kwekers is een halfjaarlijkse frequentie voldoende. Deze frequentie kan zorgen voor een goede vertrouwensband tussen kweker en dierenarts (belangrijk i.v.m. sensibilisering en responsabilisering) terwijl een hogere frequentie weinig bijdraagt wanneer er slechts 2 nestjes per jaar gekweekt worden (zie verder).
 - De contractdierenarts laat bij elke visite een verslag van de visite achter, dat bevestigt dat de aanwezige dieren het voorwerp uitmaken van een goede en zorgvuldige verzorging (inclusief gepaste huisvesting), overeenkomstig de regelgeving voor andere erkende kwekers (artikel 6 §2 van het KB van 27 april 2007). Dit verslag wordt minstens 2 jaar in de inrichting bewaard en is ter beschikking van de controlerende overheid gedurende tenminste 2 jaar (voor eventuele controles of inspecties).
 - Daarnaast moet er voor elk dier een medische fiche bij de contractdierenarts aanwezig zijn die nauwkeurig wordt ingevuld en bijgehouden, en waarop elke medische behandeling wordt vermeld. Op deze medische fiche wordt eveneens bijgehouden welk moederdier welke kittens of puppy's heeft voortgebracht. De relevante ID-codes worden vermeld op de medische fiches van de moeder en de nakomelingen.
- De geldigheid van de erkenning moet beperkt zijn tot 2 jaar (i.p.v. 6 jaar voor occasionele kwekers in het WG en 10 jaar voor hobbykwekers in alle gewesten), maar moet wel de mogelijkheid bieden tot een hernieuwing van de erkenning per 2 jaar. Dit moet zorgen voor een regelmatige tussentijdse evaluatie van de erkenningsvoorwaarden door de bevoegde instantie.
 - De hernieuwbaarheid is belangrijk omdat reproductieve vrouwtjes (kattinnen en teven) niet altijd drachtig geraken binnen 2 jaar.

- Daarbovenop moet een expliciete beperking gesteld worden op het aantal nestjes per occasionele kweker. Gezien de geadviseerde geldigheidsduur erkenning (2 jaar) en de reeds bestaande verbod om vrouwelijke fokdieren (voor de fok ingezet door erkende kwekers) meer dan tweemaal per jaar te laten werpen (art. 19§1 van het KB van 27 april 2007), stelt de Brusselse Raad een maximum van 4 nestjes per 2 jaar voor.
 - De occasionele kweker laat dus niet meer dan 2 vrouwelijke fokdieren per jaar drachtig worden, en laat elk vrouwelijk fokdier (bij voorkeur) niet meer dan 1 keer per jaar drachtig worden.
- Verder moet een wettelijke beperking gesteld worden op het aantal niet-gesteriliseerde vrouwelijke dieren ouder dan 6 maanden (fokdieren) dat een occasionele kweker mag houden, namelijk 5.
- Overeenkomstig de bepalingen van het Kattenplan, moeten kittens gesteriliseerd worden alvorens ze verkocht worden (ook door occasionele kwekers), tenzij ze verkocht worden aan een andere erkende kweker.
- Occasionele kwekers moeten wel verplicht worden om richtlijnen voor voeding, huisvesting en verzorging, en op verzoek van de koper een overdrachtsbewijs, mee te geven aan kopers.
 - Dit is (op basis van art. 29§1 van het KB van 27 april 2007) verplicht voor alle erkende kwekerijen en dierenhandelszaken, maar niet voor occasionele kwekers (op basis van art. 34/1 van het KB van 27 april 2007) - ook niet voor occasionele kwekers in het WG (zie art. 6 van het Besluit van de Waalse regering van 11 mei 2017).
 - De Brusselse Raad benadrukt dat de richtlijnen van essentieel belang zijn in het kader van sensibilisering en responsabilisering van de koper met betrekking tot de fysiologische en ethologische behoeften van de aangekochte kat of hond, waarbij bovendien ook aandacht dient gegeven te worden met de specifieke eigenschappen van bijvoorbeeld het ras.

Verder is de Brusselse Raad akkoord met volgende punten die de erkenningsprocedure voor occasionele kwekers minder zwaar moeten maken dan de erkenningsprocedure voor hobbykwekers (cf. in het WG):

- Het formulier voor de erkennings-aanvraag is éénvoudiger, waarbij geen schematisch plan van de inrichting van de kwekerij (met aanduiding van de functie en de afmetingen van de verschillende lokalen) moet worden bijgevoegd.
- De kost voor de erkenning is beperkt. Het bedrag van 20€ in het WG is volgens de Brusselse Raad een gepast bedrag.
- Er vindt geen controlebezoek door de overheid plaats alvorens de erkenning wordt afgeleverd, waardoor de administratieve procedure voor het bekomen van de erkenning ingekort wordt.
 - In het BHG moet nog bepaald worden welke termijn haalbaar is voor de administratie van Leefmilieu Brussel.
- Occasionele kwekers moeten niet beschikken over een lokaal voor veterinaire onderzoek en quarantaine.
- Aan occasionele kwekers moeten geen eisen gesteld worden m.b.t. personeel, wat betreft opleiding en het aantal uren dat gependeed moet worden aan socialisatie van de dieren. Wel moeten de occasionele kwekers verplicht worden om voldoende aandacht te besteden aan de socialisatie van de dieren, op een correcte en diervriendelijke manier.

Conclusie:

Na een analyse en bespreking van de Waalse regelgeving m.b.t. tot de “light” erkenning voor occasionele kwekers van katten en honden, heeft de Brusselse Raad beslist dat een gelijkaardige aparte erkenningsprocedure voor occasionele kwekers van kracht zou moeten worden in het BHG. Deze erkenningsprocedure moet wel op enkele punten minder “licht” worden dan de Waalse erkenningsprocedure. Zo wil de Brusselse Raad de erkenning als occasionele kweker van katten voorbehouden aan kwekers van raskatten - voorkomend op de actuele lijst van F.I.Fe, met uitzondering van de huiskat (HCL of HCS, zie pagina 2) en Bengalen van generaties F1-F4. Bovendien wil de Brusselse Raad (voor katten en honden) halfjaarlijkse visites door een contractdierenarts en het bijhouden van een medische fiche per dier verplichten, de geldigheid van de erkenningen beperken tot 2 jaar, een expliciete beperking stellen op het aantal nestjes (2 nestjes per jaar), het meegeven van richtlijnen voor voeding, huisvesting en verzorging aan kopers verplichten. Deze erkenning zal occasionele kwekers van raskatten toelaten om ondanks de sterilisatieverplichting voor particuliere katteneigenaren een beperkt aantal nestjes te kunnen kweken en grootbrengen in een huiselijke omgeving. Bovendien zal de erkenning bijdragen aan de traceerbaarheid van de kweek en de verhandeling van katten zowel als honden.

Minderheidsadvies:

De CRFOMV³, de NGROD⁴ en de UPV⁵ betreuren de verschillen in het statuut van occasionele kweker tussen de regio's. Men herinnert dat elke maatregel van openbaar nut moet zijn, de geactualiseerde statistieken van de dierenasielen moeten dus herbekeken worden. Elke maatregel moet toepasbaar zijn, maar het voorstel is zeer moeilijk in praktijk te realiseren, te controleren en te verenigen met de rasverenigingen. Elke maatregel moet proportioneel zijn t.o.v. het nagestreefde doel en moet op dezelfde manier bij iedereen toegepast worden. Het voorstel is echter ten zeerste discriminerend en disproportioneel t.o.v. het doel. Bovendien leidt rasselectie onvermijdelijk tot genetische defecten en ziekten. Daarom zijn de dierenartsen voorstander van een “light” erkenning voor occasionele kwekers van raskatten én huiskatten, onder dezelfde voorwaarden.

³ Conseil Régional Francophone de l'Ordre des Médecins Vétérinaires

⁴ Nederlandstalige Gewestelijk Raad van de Orde der Dierenartsen

⁵ Union Professionnelle des Vétérinaires